

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**ОК 4 УКРАЇНСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО
СПРЯМУВАННЯ**

**ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань – 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 241 Готельно-ресторанна справа

Освітня програма – Готельно-ресторанна справа

Мова навчання – українська

Навчальна програма обов'язкової компоненти освітньої програми «Українська мова професійного спрямування» для студентів спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа денної та заочної форм навчання. – Львів: ЛДУФК, 8 с.

Розробник: *Романчук Ольга Василівна*, докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри української та іноземних мов, *М'ягкота Ірина Володимирівна*, викладачка кафедри української та іноземних мов.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри української та іноземних мов

Протокол від « ____ » _____ 2024 року № ____
Завідувачка кафедри української та іноземних мов

(підпис)

(Романчук О.В.)
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету туризму
Протокол від « ____ » _____ 2024 року № ____

Голова вченої ради факультету туризму

(підпис)

(В.З. Холявка)
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету післядипломної та заочної освіти

Протокол від « ____ » _____ 2024 року № ____

Голова вченої ради факультету післядипломної та заочної освіти

(підпис)

(В. В. Худоба)
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Сучасні соціально-економічні умови загалом, а сфера гостинності, як один із найперспективніших напрямів розвитку та відбудови національної економіки зокрема, вимагають від майбутніх фахівців галузі досконалої мовної підготовки.

Актуальність вивчення української мови майбутніми професіоналами у сфері обслуговування полягає у вихованні національно свідомої, духовно багатой особистості, здатної комунікативно виправдано використовувати потужні властивості мови, вільно і творчо послуговуватися її виразовими засобами для самотворення, самоствердження й самовираження. Мова – це не лише предмет вивчення, а й основа опанування всіх наук. Мовна підготовка студентів спрямована на виховання національної еліти, здатної гідно представляти державу у світі.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Українська мова професійного спрямування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Українська мова професійного спрямування» у Львівському державному університеті фізичної культури ім. І. Боберського є сучасна українська мова, представлена двома функціональними стилями: науковим та офіційно-діловим, вимоги до складання й оформлення наукових текстів і ділових документів, а також словесна діяльність фахівців галузі.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова професійного спрямування» є ознайомлення студентів з нормами сучасної української мови, підвищення загальної та мовної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування, формування практичних навиків ділового усного та писемного спілкування, підвищення загальної мовної культури студентів, як носіїв української мови

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Українська мова професійного спрямування»: навчити студентів основ ведення ділової документації та наукової роботи, сформувати навички усного та писемного ділового спілкування, сформувати базовий рівень володіння професійною мовою для засвоєння матеріалу галузевих дисциплін, підвищити рівень мовної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування.

Міждисциплінарні зв'язки:

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Основи індустрії гостинності», «Організація ресторанного господарства»;

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Діловий етикет та корпоративна культура», «Основи наукових досліджень», «Основи індустрії гостинності», «Інформаційна культура студента та академічна доброчесність».

3. Компетентності та програмні результати навчання

Згідно з вимогами освітньої програми «Готельно-ресторанна справа» здобувачі повинні набути такі компетентності:

інтегральну:

- уміння вирішувати типові спеціалізовані задачі в окремій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватися повною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності.

загальні:

ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського

(вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

фахові:

ФК 1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.

ФК 10. Здатність працювати з технічною, економічною, технологічною та іншою документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом готельного та ресторанного бізнесу.

Здобувачі повинні досягти наступних **програмних результатів навчання:**

РН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

РН 3. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

РН 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні оволодіти такими професійно-функціональними **знаннями та вміннями:**

знати: етапи розвитку української літературної мови; становлення термінологічної лексики; державний стандарт на оформлення основних ділових документів; вимоги до композиції наукових робіт; основні мовні засоби нормування ділової документації та наукових текстів.

уміти: володіти нормами літературної мови; складати ділові папери; оформити результати власних наукових досліджень; користуватися фаховими навчальними та довідниковими виданнями, різними видами словників

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Мова як суспільне явище

Предмет та основні завдання дисципліни. Мова як суспільне явище. Основні функції мови. Основні етапи розвитку української літературної мови. Українська національна та літературна мова. Основні ознаки літературної мови. Тенденції та проблеми розвитку української мови на сучасному етапі. Поняття мовної норми. Види мовних норм. Культура мови та культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення. Види і жанри усного професійного мовлення. Основні норми усного професійного мовлення. Словник як джерело інформації. Роль словників у підвищенні мовної культури. Мовний етикет сучасної науки, ділових стосунків та повсякденного спілкування.

Тема 2. Науковий стиль фахового мовлення

Функціональні стилі сучасної української літературної мови: науковий, публіцистичний, офіційно-діловий, художній, розмовний, конфесійний, епістолярний (сфера поширення, система мовних засобів, підстили, жанри реалізації). Науковий стиль та його різновиди. Мовні засоби наукового стилю. Текст як основна форма існування наукових знань. Мовностилістичні особливості і структура наукових робіт (*анотація, тези, конспект, відгук, рецензія, курсова та дипломна робота, реферат, стаття*). Основні правила оформлення бібліографії. Загальні відомості про дисертаційне дослідження.

Тема 3. Термінологічна лексика в системі професійного мовлення.

Поняття «термін», «термінологія». Становлення та розвиток української наукової лексики. Основні способи термінотворення в українській мові. Шляхи поповнення наукової термінологічної лексики. Національні та запозичені терміни в українській науковій термінології. Основні тенденції розвитку, стандартизації та уніфікації термінологічної лексики.

Тема 4. Офіційно-діловий стиль. Документ як основний вид писемного ділового мовлення.

Особливості офіційно-ділового стилю. Поняття документ. Функції документа. Призначення та класифікація документів. Поняття реквізит, основні реквізити документів. Загальні вимоги до оформлення та особливості мови ділових паперів.

Тема 5. Документування в управлінській діяльності.

Документи щодо особового складу (заява, автобіографія, резюме, характеристика). Документи колегіальних органів (протокол, витяг з протоколу). Довідково-інформаційні документи (види листів, довідка, службова записка, оголошення, запрошення). Обліково-фінансові документи (доручення, розписка).

2. Рекомендована література

Основна

1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 624с.
2. Дворецька Ю. Помилкаріум. Моя українська правильна та вишукана. Харків: Основа, 2021. 128с.
3. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навчальний посібник. 5-те вид. – К.: Каравела, 2017. – 352с.
4. Мозговий В. І Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс . 4-те вид., Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2017. 592с.

5. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / уклад. О. В. Бабакова, З. О. Митай, О. Г. Хомчак – Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 151с.
6. Пентиліук М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 224с.
7. Тетарчук І., Дяків Т. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 186с.
8. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. К.: Алерта, 2019. 640с.
9. Мозговий В. Українська мова у професійному спрямуванні: навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. 590с.
10. Кацавець Р. С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування): Навчальний посібник. Київ.: Алерт. 2020. 280с.

Додаткова

3. Бардакова Ю. Є. Уживаймо влучно або як уникнути найпоширеніших помилок. Харків: Основа, 2021. 144с.
4. Ботвина Н.В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділового спілкування. – К., 2000.
5. Дороніна М. Культура спілкування ділових людей. – К.,1998. Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень / М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна, І. М. Корніловська; За ред. М. Д. Гінзбурга. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: ІНКОС, 2017. 654с.
6. Зубков М. Г. Норми та культура української мови за оновленим правописом – К.: Арій, 2020. 605с.
7. Українське ділове мовлення: Навчальний посібник / С. В. Шевчук. – 9-те вид., випр. і допов. – К.: Алерта, 2018. – 302с.
8. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Василюшин, М. В. Гнатюк, І. Б. Ментинська, І. Д. Шмілик. 10-е видання, доповнене і виправлене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 308с.
9. Український правопис. Київ. Наук. думка, 2019. 392.

Інформаційні ресурси

1. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. <http://194.44.152.155/elib/local/sk718399.pdf>
2. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. / Режим доступу: https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF%3D&S21STR=ukr0001455
3. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLEoEWGEBriPCTBIOQbXIIDzFFakriePu->
4. <https://www.youtube.com/watch?v=m59NBJBTfFE>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=PpBIYF3WZDw>

6. Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання.

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до: Положення ЛДУФК – <http://ldufk.edu.ua/index.php/navchalna-robota.html>

Робочої програми – <http://surl.li/eorime>

Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- поточне оцінювання – 70 балів;
- модульна контрольна робота – 10 балів;
- укладання термінологічного фахового словника – 10 балів; укладання вірців документів – 10 балів.

Політика щодо академічної доброчесності: недопустиме списування та плагіат. Дотримання правил та норм академічної доброчесності, етичної поведінки та корпоративної культури здійснюється відповідно до Положення про дотримання академічної доброчесності ЛДУФК імені Івана Боберського <https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennja-pro-dobrochesnist-04-20.pdf>.

Політика зарахування результатів неформальної освіти. Студентам, які здобули освітні компонентності, за межами ЛДУФК імені Івана Боберського, при їх відповідності постреквізітам освітньої програми, можна перезарахувати їх результати у якості виконання зарахованої теми відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті https://www.ldufk.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/02/polozhennia_neformalna_osvita.pdf.